

สรุปสาระจากการวิพากษ์หลักสูตร วท.บ. สาขาวิชาทรัพยากรเกษตร
วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ณ ห้องพรรณนานิคม อาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. คุณสรสรสนธิ บุกโยทยาน ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก

คุณสมบัติที่พึงมีของบัณฑิตหลักสูตรทรัพยากรเกษตร

1. ต้องมองภาพสะท้อนด้านทรัพยากรเกษตรในเขตภาคอีสาน หรือทั้งประเทศ ได้ว่าเป็นอย่างไร สภาพของทรัพยากรชีวภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร (ดี หรือเสื่อมโทรม) และต้องทราบว่ามีตัวชี้วัดใดในการประเมินสภาวะนั้น ๆ

2. มีความสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด เปลี่ยนจากการใช้แบบอนุรักษ์เป็นใช้อย่างชาญฉลาด เช่น ป่าบุ่งป่าทาม นักวิชาการด้านป่าไม้มองว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ (ป่าเสื่อมโทรม) แต่ในความจริงแล้วมีประโยชน์เนื่องจากเป็นระบบนิเวศดังกล่าวเป็นหนึ่งในระบบนิเวศธรรมชาติ

3. ต้องฝึกการปรับตัวของนิสิตให้สามารถทำงานได้หลากหลายในด้านวิชาการ เช่นบางคนจบมาในหลักสูตรที่ไม่ตรงกับสายงานที่เรียนมาโดยตรง แต่สามารถเรียนรู้ในงานที่ต้องทำได้ เนื่องจากการจบปริญญาตรีเป็น window of science จึงควรทำงานได้หลากหลาย โดยบัณฑิตต้องมีความเชื่อมั่นในความรู้ที่ตนเองมี

ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

1. หลักสูตรทรัพยากรเกษตร เป็นหลักสูตรที่เน้นทางด้านทรัพยากรชีวภาพ ดังนั้นจึงควรมุ่งไปในด้านเกษตรอินทรีย์ หรือเกษตรปลอดภัย ควรมีการพัฒนาในระดับพันธุกรรม (DNA) หรือด้านการยืดยอดของสายพันธุ์ โดยนำทฤษฎีของชาร์ล ดาวิน มาใช้ เช่นการใช้พันธุ์ท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่นคือความทนทานต่อสภาพแวดล้อม ทนทานต่อโรค แมลงศัตรูพืช ฯลฯ มาใช้เพื่อพัฒนาพืช/สัตว์ พันธุ์ใหม่ที่มีศักยภาพสูง โดยนำลักษณะเด่นของพันธุ์ท้องถิ่นมาใช้เป็นฐานพันธุกรรม และการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ควรปลูกจิตสำนึกให้นิสิตมีการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. สำหรับกลุ่มวิชาการจัดการทรัพยากรเกษตร ยังไม่มีความชัดเจนเท่ากับกลุ่มพืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์ ดังนั้นควรเพิ่มรายวิชาที่เป็นหมวดเฉพาะบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรเกษตร โดยวิชาดังกล่าวจะเป็นการปูพื้นฐานทางด้านการจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้บัณฑิตที่จะเลือกเข้ากลุ่มวิชาดังกล่าวมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์ ที่มีวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิตพืช (04804241) และการผลิตสัตว์ (04804251) แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีพื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มากและแน่นพอ ก็ไม่น่าจะเกิดปัญหาในการทำงาน เนื่องจากปริญญาที่ได้คือวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) อีกทั้งในปัจจุบันงานด้านการจัดการทรัพยากรเกษตรนับวันจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับบัณฑิตที่จะนำเสนอสิ่งที่ตนเองมีติดอยู่ในตัวได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นบัณฑิตต้องมีความเชื่อมั่นในความรู้ที่ตนเองมี

3. การใช้ชื่อหลักสูตร Agro-Resources เป็นชื่อที่เหมาะสม ดูมีความทันสมัย ไม่เหมือนใครซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่น ซึ่งมีรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในเชิงบูรณาการเพื่อการจัดการทรัพยากรเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนำไปสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการแบ่งกลุ่มวิชาเฉพาะออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้บัณฑิตมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากขึ้น ประกอบด้วย ทรัพยากรเกษตรและการจัดการ พืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์

โดยบัณฑิตในสาขานี้สามารถทำงานได้หลากหลาย ทั้งในงานเฉพาะด้านและงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

2. ผศ. นสพ. ธีรชาติ จิตจักร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ในรายวิชา 4 หน่วยกิต ของกลุ่มวิทยาศาสตร์ เห็นว่ามากเกินไป ควรลดหน่วยกิตให้เหลือเพียง 3 หน่วยกิต เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสได้เลือกเรียนวิชาเฉพาะให้มากขึ้น
2. รายละเอียดในเล่ม มคอ. 2 ส่วนของแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้รายวิชา ควรเพิ่มความรับผิดชอบรอง

3. อ. ชลันทร วิชาศิลป์ ตัวแทน รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร (ดร.นิภาพร อามัสสา)

1. ในการวิพากษ์หลักสูตรนี้ข้อมูลที่ได้จากผู้รับนิสิตฝึกงานนั้น ยังไม่สามารถแสดงถึงคุณภาพของหลักสูตรเท่าที่ควร เนื่องจากการฝึกงานมีระยะเวลาที่สั้น (ประมาณ 1 เดือน) ซึ่งถ้าจะให้เกิดผลชัดเจนต้องรอให้มีบัณฑิตในหลักสูตรทรัพยากรเกษตร และทำวิจัยสถาบันเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
2. วิชาอุตสาหกรรมเกษตรขนาดย่อม น่าจะมีประโยชน์กับความรู้ด้านปลายทางของสาขา ถ้าเป็นไปได้ อย่าไม่ควรปิดรายวิชา หรืออาจมีการแก้ไขโดยการเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องมีอยู่แล้วในปัจจุบัน
3. การเปิดรายวิชาภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เห็นด้วยและมีความเหมาะสม และวิชาที่น่าสนใจที่ควรเปิด ได้แก่ วิชาทรัพยากรเกษตรอีสานตอนบน และวิชาทรัพยากรอินทรีย์ทางปัญญา เป็นต้น

กำหนดการ

วิพากษ์หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาทรัพยากรเกษตร

วันศุกร์ที่ 5 สิงหาคม 2554 เวลา 08.30 – 13.00 น.

ณ ห้องประชุมพรรณานิคม

อาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (อาคาร 7)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ กล่าวต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิ และชมวีดิทัศน์ แนะนำคณะ / แนะนำสาขา
09.15 – 09.45 น.	แนะนำอาจารย์ประจำหลักสูตร / นำเสนอร่างหลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2554
09.45 – 10.30 น.	ประชุมและระดมข้อคิดเห็น จากผู้ทรงคุณวุฒิ
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง (คุณอัญชัน+คุณอมรรัตน์)
10.45 – 11.30 น.	ประชุมและระดมข้อคิดเห็น จากผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)
11.30-12.30 น.	สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิพากษ์หลักสูตร
12.30 – 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

หมายเหตุ : เวลาอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

สรุปผล และข้อเสนอแนะความพึงพอใจผู้ใช้หลักสูตร

1. จากผลการสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา ทรัพยากรเกษตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันโดยรวมแล้วนิสิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับปานกลาง ถึงมากโดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มความหลากหลายของเนื้อหาวิชา และอยากให้มีการเรียนวิชา เฉพาะก่อนไปฝึกงาน ตลอดจนให้สาขาเปลี่ยนชื่อใหม่ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2. ความพึงพอใจของอาจารย์และบุคลากร สาขาทรัพยากรเกษตรชีวภาพ คณะ ทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร ต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยทั่วไปอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยจุดที่ควรพัฒนาคือไม่มีการบูรณาการงานวิจัยเข้ามาสู่การเรียนการสอน อาจารย์ยังไม่ได้ใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละคนมาบูรณาการกัน ประสพการณ์ด้านการสอน และ การถ่ายทอดความรู้สู่นิสิตยังน้อย

3. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ/ผู้ใช้นิสิตฝึกงาน ต่อความรู้ความสามารถของ นิสิตฝึกงานอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก มีความพอใจมากในด้านคุณธรรม จริยธรรมของนิสิต ซึ่ง นิสิต มีความขยัน ตั้งใจและมีความรับผิดชอบสูง แต่ยังขาดการกระตือรือร้นในการแสดงออกถึง ความรู้ความสามารถ โดยมิข้อเสนอแนะ ควรเตรียมความรู้ และความพร้อมให้นิสิตก่อนฝึกงาน ควรเพิ่มความรู้ส่วนเคมีวิเคราะห์พื้นฐาน และการคำนวณสารเคมี อีกทั้งเพิ่มระยะเวลาฝึกงาน เนื่องจากการฝึกงานของนิสิตเป็นประโยชน์กับหน่วยงาน

สรุปสาระจากการวิพากษ์หลักสูตร วท.บ. สาขาวิชาทรัพยากรเกษตร

วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ณ ห้องพรรณนานิคม อาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คุณสรสรนธิ บุญโยทยาน ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก

คุณสมบัติที่พึงมีของบัณฑิตหลักสูตรทรัพยากรเกษตร

1. ต้องมองภาพสะท้อนด้านทรัพยากรเกษตรในเขตภาคอีสาน หรือทั้งประเทศ ได้ว่าเป็น อย่างไร สภาวะของทรัพยากรชีวภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร (ดี หรือเสื่อมโทรม) และต้อง ทราบว่ามีตัวชี้วัดใดในการประเมินสภาวะนั้น ๆ

2. มีความสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด เปลี่ยนจากการใช้แบบอนุรักษ์เป็นใช้ อย่างชาญฉลาด เช่น ป่าบุงป่าทาม นักวิชาการด้านป่าไม้มองว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ ได้ (ป่าเสื่อมโทรม) แต่ในความจริงแล้วมีประโยชน์เนื่องจากเป็นระบบนิเวศดังกล่าวเป็นหนึ่งใน ระบบนิเวศธรรมชาติ

3. ต้องฝึกการปรับตัวของนิสิตให้สามารถทำงานได้หลากหลายในด้านวิชาการ เช่นบางคน จบมาในหลักสูตรที่ไม่ตรงกับสายงานที่เรียนมาโดยตรง แต่สามารถเรียนรู้ในงานที่ต้องทำได้ เนื่องจากการจบปริญญาตรี เป็น window of science จึงควรทำงานได้หลากหลาย โดยบัณฑิตต้อง มีความเชื่อมั่นในความรู้ที่ตนเองมี

4. นิสิตควรจะต้องมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่แน่น (ฟุตเวอร์คดี) มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการทำงานในสภาพต่างๆ ได้ดี (เปลี่ยนสไตล์การทำงานตามคู่ต่อสู้)

5. นิสิตต้องเข้าใจในหลักสูตรของตนเองและสามารถอธิบายจุดเด่นของหลักสูตร โดยต้องสามารถนำเสนอตัวเองให้ได้

6. ควรมีทักษะด้านภาษาอังกฤษเฉพาะทางด้านทรัพยากรเกษตร และระบบสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านวิชาการ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่สมาคมอาเซียน โดยควรมีการสอดแทรก/เพิ่มเติม ในรายวิชาเฉพาะด้านที่ได้จัดการเรียนการสอนภายในสาขา

ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

1. หลักสูตรทรัพยากรเกษตร เป็นหลักสูตรที่เน้นทางด้านทรัพยากรชีวภาพ ดังนั้นจึงควรมุ่งไปในด้านเกษตรอินทรีย์ หรือเกษตรปลอดภัย ควรมีการพัฒนาการใช้พืชหรือสัตว์ประจำถิ่นที่มีความสามารถในการปรับตัวที่ดีกับสภาพแวดล้อม ทนทานต่อโรค แมลงศัตรูพืช ฯลฯ มาใช้เพื่อพัฒนาพืช/สัตว์ พันธุ์ใหม่ ซึ่งจะทำได้พันธุ์ที่ทำให้สามารถผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัยได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำ และการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ควรปลูกจิตสำนึกให้นิสิตมีการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. สำหรับกลุ่มวิชาการจัดการทรัพยากรเกษตร ยังไม่มีความชัดเจนเท่ากับกลุ่มพืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์ ดังนั้นควรเพิ่มรายวิชาที่เป็นหมวดเฉพาะบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรเกษตร โดยวิชาดังกล่าวจะเป็นการปูพื้นฐานทางด้านการจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้ นิสิตที่จะเลือกเข้ากลุ่มวิชาดังกล่าวมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์ ที่มีวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิตพืช (04804241) และการผลิตสัตว์ (04804251)

3. การใช้ชื่อหลักสูตรทรัพยากรเกษตร (Agro-Resources) เป็นชื่อที่เหมาะสม ดูมีความทันสมัย ไม่เหมือนใครซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่น ซึ่งมีรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในเชิงบูรณาการเพื่อการจัดการทรัพยากรเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนำไปสู่ความยั่งยืน เนื่องจากหลักสูตรนี้มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ครบถ้วนตามคุณวุฒิคือวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) โดยบัณฑิตต้องมีความเชื่อมั่นในความรู้ที่ตนเองมี นอกจากนี้หลักสูตรยังมีการแบ่งกลุ่มวิชาเฉพาะออกเป็น 3 กลุ่ม คือ การจัดการทรัพยากรเกษตร พืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์ เพื่อให้ นิสิตมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากขึ้น โดยบัณฑิตในสาขานี้สามารถทำงานได้หลากหลาย ทั้งในงานเฉพาะด้านและงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

ผศ. นสพ. ธราดล จิตจักร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ในรายวิชา 4 หน่วยกิต ของกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ เห็นว่ามากเกินไป ควรลดหน่วยกิตให้เหลือเพียง 3 หน่วยกิต เพื่อให้ นิสิตมีโอกาสได้เลือกเรียนวิชาเฉพาะให้มากขึ้น

2. รายละเอียดในเล่ม มคอ. 2 ส่วนของแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้สู่รายวิชา และควรเพิ่มความรับผิดชอบรอง

อาจารย์ ชลันทร วิชาศิลป์ ตัวแทน รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร (ดร.นิภาพร อามัสสา)

1. ในการวิพากษ์หลักสูตรนี้ข้อมูลที่ได้จากผู้รับนิสิตฝึกงานนั้น ยังไม่สามารถแสดงถึงคุณภาพของหลักสูตรเท่าที่ควร เนื่องจากการฝึกงานมีระยะเวลาที่สั้น (ประมาณ 1 เดือน) ซึ่งถ้าจะให้เกิดผลชัดเจนต้องรอให้มีบัณฑิตในหลักสูตรทรัพยากรเกษตร และทำวิจัยสถาบันเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

2. วิชาอุตสาหกรรมเกษตรขนาดย่อม น่าจะมีประโยชน์กับความรู้ด้านปลายทางของสาขา ถ้าเป็นไปได้ไม่ควรปิดรายวิชา หรืออาจมีการแก้ไขโดยการเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในรายวิชาที่เกี่ยวข้องมีอยู่แล้วในปัจจุบัน

3. การเปิดรายวิชาภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เห็นด้วยและมีความเหมาะสม และวิชาที่น่าสนใจที่ควรเปิด ได้แก่ วิชาทรัพยากรเกษตรอีสานตอนบน และวิชาทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น